

um og stuðla teimum á besta hátt.

- Um tað er neyðugt at veita fíggarligan styrk, hava vit t.d. sent boð eftir Barnaverndini, sum hevur møguleika at veita peningaliga hjálp.

Stuðulin misjavnur

- Tað er eisini ymiskt, hvussu nógv fólk fáa í sosialum veitingum frá almannastovuni. Øll fólk duga ikki eins væl at greiða frá, hvussu illa stendur til í veruleikanum, og tí fáa tey kanska ikki tann stuðul, sum tey hava tørv á.

Í dag broytast livium-støðurnar meira enn áður, tí tað dregur saman um í samfelagnum. Hetta eru víðurskipti, sum familjur við smábørnum ikki sjálvar hava ávirkan á.

Í okkara arbeiði síggja vit, at tað er vordióð meira vanligt at barnakonur verða uppsagdar. Tær fáa boð um at siga upp, og koma aftur til arbeiðis, tá tær hava átt.

Tá fáa barnakonurnar ikki løn frá arbeiðsplássinum í farloyvistíðini, og oftani fáa tær heldur ikki arbeiði, tá tær ætla sær til arbeiðis.

- Verður mammam arbeiðsleys móti sínum vilja, kennir hon seg ofta ógvuliga einsamalla, tí øll hini eru til arbeiðis. Serliga í Havn er hetta ein trupulleiki, tí hini í familjuni kanska búa í bygð.

Vita ikki av hvørjum øðrum

- Vit vita um fleiri ungar mammur í einum býlingi, sum als ikki vísir av hvørjari aðrari, hóast tær høvdu átt um somu tíð.

- Fyri at skapa samband til umheimin, hava vit t.d. sett mammurnar í samband við hvørja aðra, og tað hava tær verið fegnar um.

- Ung foreldur hava so nógv felags at tosa um, og kunnu tí stuðla hvørjum í gerandisdegnum. Vit eru kanska tær einastu, sum koma inn á gólv, og tí er tað eisini, at vit royna at hjálpa teimum.

Dagny

Eingin gravgangur var eftir læruplássi

- handilsyrkið hevur lítlan áhuga, og kanska er tað væntandi kunning frá handilsvinnuni og skúlanum, sum er orsøkin, heldur Ragnar Magnussen, stjóri á handilsskúlanum

Atgongd til lærupláss í handli hava tey, sum m.a. frammanundan hava tikið FHS ella HMX prógv.

Vanliga er talan um FHS útbúgving, sum fevnir um eitt ár í handilsskúla og tvey ár í læru, umfram at handilslerlingar fara til Danmarkar á skeið trýggjar ferðir í 14 dagar í lærutíðini.

- Hetta er sama útbúgvingarskipan sum hevur verið í Danmark, og føroyingar ganga í somu skúlum, sum dansku starvsfelagarnir.

Ragnar Magnussen: - Sostatt hava handilslerlingar í Føroyum somu møguleikar, hóast danir í summum førum ofta verða tiknir fram í ljósmála, tá vit tosa um føroyska handilstenastu. Fyrireika tit ikki næmingar at fara í handilsleru?

- Hóastgrundútbúgvingin ikki einans er ætlað handilsvinnuni, so hava vit lærugreinar, sum geva næmingunum innlit í hesi vinnu. Eitt nú eru fyra tímar um vikuna settir av

til sølu og tænastu, fyra tímar til roknskap og fyra tímar í samskipti. Eisini vitja næmingarnir handlar, sum liður í frálærni. Nú eru vit eisini farin í holt við at undirvísa í dekkoratió og skeltiskriving, sum meira ella minni er ætlað teimum, sum fara í handilsleru.

Arbejdstíðin nógv at týða

- Annars er at siga, at trupulleikar hava verið at fáa ungfolk at fara í læru í handli. Hetta er broytt, hugsi eg, nú torført at fáa lærupláss. Tað hevur, ið hvussu so er, ikki verið gravgangur eftir at fáa lærupláss í hesum yrki.

- Ungfólk vilja ikki vera í handli, men vit vita ikki hví tað er meira áhugavert at sita á skrivstovu.

Hugsast kann at arbejdstíðin er ein orsøk. Í handli verður jú eisini arbeitt leygardag, og arbejdstíðin kann tí tykjast longri. Men tey hava sum oftast fri annan dag í vikuni - alt

eftir hvussu arbejdstíðin annars er skipað.

- Eg veit ikki um handlarir duga nógv væl at upplýsa um arbejdsviðurskiptini og at gera yrkið áhugavert fyri teimum ungu.

Eru bókligar lærugreinar tiknar fram um tær praktisku?

- Bert maskinskriving, etv og samskipti, dekkoratió og skeltiskriving eru praktiskar lærugreinar, hinar eru bókligar.

Praktiska læran í handlinum

Her skulu vit hugsa um, at skúlagongdin gevur tað grundleggjandi, sum er felags fyri handil, skrivstovu og fyrisiting og er eitt ár.

Sjálv handilsleran fer fram í handlinum, sum lærlingurin er í læru í. Tað er jú ætlanin. Handlar eru jú ymiskir.

- Sum sagt, lærutíð og skúlagongdin er tann sama í Føroyum og í Danmark, og tí dugi eg ikki at skilja

FHS er ein bóklig og útbúgving, har næmingar ganga í skúla eitt ár, og gevur møguleika at fara í handilsleru, á skrivstovu ella fyrisiting, sum tekur tvey ár. Tað er í handilsvinnuni at lærlingarnir skulu fáa praktisku læruna. Bókligu læruna fáa tey á handilsskúlanum (Savnsmynd)

alt annað líka, at stórum munur er á teimum dansku og føroysku handilsfólkunum uttan tað, at ein dani á ymsan hátt lættari kann ognar sær fjóltáttaðar royndir, sum eisini kunnu gagna føroyskum handilsfólkum, um hesi koam til Føroyar at arbeida.

- Føroyingar eru ikki allir so áhugaðir fyri tænastu, tá teir fara í handlin at keypa - vilja helst hava frið og fáa møguleika at keypa vørna, og gjalda. Tað er bert soleiðis. Tað sum onnur fata sum tænasta halda summi er ágangur.

Vit eru so ymisk.

- Annars skipa vit eisini skeið fyri sölufólki og lærlingum, um áhugi er fyri tí. Eitt nú hava vit skipa skeið í meirsølu, viðskiftatænastu og dekkoratió.

Tørvandi handils-siðvenja

- Fyri at mynda evnið meirsølu, kann dømi vera, at tú fert inn í handil at keypa eina lampu.

Fleiri møguleikar eru hjá sölufólkunum: - antin at selja tær lampuna og avgreiða málið, ella at spyrrja um tú eigur peru at seta í hana, um leiðingurin er nógv langur o.s.fr.

- Tað er møguligt at tú ikki hevur hugsað um peruna, og argast yvir at fara aftur til handils eftir henni. Hugsandi er so at tú fert í annan handil. Tá hevði verið betur um tú keypti alt um eina leið - til gangs fyri teig sjálvan og handlin.

Trupulleikin er bert, at summi kanska ofta kenna tað sum ágang, tá sölufólk royna at geva tær eina góða tænastu.

Handilsfólk ynskja ikki at verða uppfatað sum ágangandi. Hetta er uttan iva víðurskipti, sum krevja eina siðvenjing, ið summi av okkum í løtu ikki hava, men broytist so við og sigur Ragnar Magnussen.

Ragnar Magnussen, stjóri á Handilsskúlanum